

Τι συμβαίνει στην Γιουγκοσλαβία;*

Είναι αυτό για το οποίο, πολλά καλοί άνθρωποι οι οποίοι ζούν σε δημοκρατίες πρέπει να αναρωτιούνται εδώ και πολύ καιρό.

Η απάντηση είναι: *Η διάλυση του μπολσεβικισμού*. Η Γιουγκοσλαβία είναι η μοναδική σοσιαλιστική (κομμουνιστική) χώρα όπου, με πάμπολλους τρόπους, ο μπολσεβικισμός αποσυντίθεται και σαν *σύστημα* και σαν *ιδεολογία*. Στην Γιουγκοσλαβία απ' όλες τις άλλες χώρες, ο μπολσεβικισμός έκανε φανερές όλες τις εσωτερικές του δυνατό- όλες τις φθάνοντας στο απώτατο όριο του. Την ανικανότητα να ξεπεράσει τον εαυτό του.

Η πεμπτουσία του μπολσεβικισμού βρίσκεται σε έναν *a priori* θεσμό ενός κοινωνικού προγράμματος (του κομμουνισμού) σαν τον μοναδικά πιθανό, νόμιμο και απαραίτητο στόχο της ιστορίας. Συνεπώς ο κομμουνισμός έγινε το *κριτήριο* της αλήθειας και όλων των κοινωνικών υποθέσεων. Με άλλα λόγια, η κοινωνία ως σύνολο αλλά και κάθε άτομο που την απαρτίζει αντιμετώπισε το *φάντασμα* του κομμουνισμού σαν κάτι το οποίο πρέπει κανείς να αναζητά και να βάζει σε ενέργεια. Ο κομμουνισμός είναι τα πάντα και το τέλος των πάντων· η αληθινή ζωή και οι ανάγκες της καθώς και οι ανάγκες και τα ενδιαφέροντα του κόσμου είναι δευτερεύουσας σημασίας και πολύ συχνά παράνομα.

Ή για να το πούμε πιο απλά, είναι το κατεστημένο το οποίο «γνωρίζει» τι είναι καλό και τι είναι σωστό, και ενεργεί σαν ο εγγυητής της πορείας προς τον κομμουνισμό, ο οποίος και έρχεται *πρώτος*, ενώ η ζωή και οι ανάγκες των ανθρώπων έρχονται *δεύτερες*. Ή άλλως, το κομμουνιστικό κόμμα ως ο εκτελεστής και εγγυητής του κομμουνισμού έρχεται *πρώτο* ενώ οι πολίτες, οι οποίοι είναι *a priori*, δεύτερης τάξεως έρχονται *δεύτεροι*.

Μία άμεση συνέπεια ενός τέτοιου κοινωνικού και πολιτικού σχεδιασμού είναι ότι, δεν κάνει ανατροφοδότηση από τη ζωή, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των ανθρώπων. Πολύ περισσότερο όταν αυτοί βάζουν σε κίνδυνο την εξουσία του κόμματος.

* ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΕΤΡΑΔΙΩΝ

Η Σπομένκα Χρίμπαρ είναι ερευνήτρια στο τμήμα της Κοινωνιολογίας και γνωστή αγωνίστρια για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Τότε οι ανάγκες τους, τα ενδιαφέροντά τους και οι προτάσεις τους για να λύσουν οξύτατα προβλήματα, *ολόκληρο το πολιτικό δημιουργικό δυναμικό τους και οι πράξεις τους*, γίνονται *a priori* παράνομα. Και κάτι που ξαφνιάζει περισσότερο είναι ότι τέτοιου είδους ενδιαφέροντα και ανάγκες χαρακτηρίζονται από το κομμουνιστικό κόμμα ως αντεπαναστατικά. Κανείς από αυτούς που ζούνε σε μια δημοκρατία δυτικοευρωπαϊκού τύπου δεν μπορεί ούτε να φαντασθεί τι φρικτοί υπαινιγμοί έρχονται στο μυαλό από αυτό το στίγμα σε κάποιον ή γι' αυτό το λόγο, ακόμη και σε ολόκληρα έθνη που ζουν στο σοσιαλιστικό μπλοκ. Ναι, εάν κάποιος στιγματισθεί σαν «αντεπαναστάτης» αυτό θα σήμαινε ότι θα πρέπει αυτός (ή και ολόκληρα έθνη) να αντιμετωπισθεί με κάθε μέσο συμπεριλαμβανομένης, σαν τελευταία λύση, και της εξόντωσής του. Δεν είναι απλή σύμπτωση ότι η κατάργηση της θανατικής ποινής δεν πρόκειται να γίνει στις σοσιαλιστικές χώρες. Η θανατική ποινή ή η απειλή της χρήσης της χρησιμοποιήθηκε από τα κομμουνιστικά συστήματα ή τις κομμουνιστικές διοικήσεις με σκοπό να παραμείνουν στην εξουσία. Όταν οι πολίτες βρίσκονται σε τέτοια θέση στην οποία απειλούνται με μεγάλες ποινές φυλάκισης ή ακόμα και με τον θάνατο, για οποιουδήποτε τύπου συμμετοχή σε «αντεπαναστατικές δραστηριότητες» η ιδέα των *ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ελευθεριών του πολίτη*, αυτόματα ξεγράφονται. Η νομιμότης οποιουδήποτε πολιτικού συστήματος και οποιουδήποτε συνταγματικού κράτους μπορεί να θεμελιωθεί – χωρίς αμφιβολία – μονάχα επάνω στον σεβασμό και την *τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ελευθεριών του πολίτη*. Αλλά αυτό είναι κάτι που ο μολοσεβικισμός δεν μπορεί να εφαρμόσει, καθώς χωρίζει *a priori* την κοινωνία σε «υποκειμενικές δυνάμεις» δηλ. οι κομμουνιστές οι οποίοι είναι εξουσιοδοτημένοι από το *Σύνταγμα* για την καθοδήγηση και διαχείριση της κοινωνίας προς την κατεύθυνση του δικού τους κομμουνιστικού προγράμματος και οι υπόλοιποι άνευ δικαιωμάτων και δύναμης πολίτες, οι «μάζες». Οποιαδήποτε δυνατότητα ίσων δικαιωμάτων με συνέπεια μια πραγματική διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ελευθεριών του πολίτη, έχει θεμελιακά μπλοκαριστεί.

Οποιοδήποτε πολιτικό σύστημα το οποίο δεν τηρεί ή δεν είναι θεμελιωμένο πάνω στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις πολιτικές ελευθερίες δεν μπορεί να λειτουργήσει σαν κράτος που διοικεί συνταγματικά, άσχετα με το πόσα εκατομμύρια νομοσχέδια και νομοθεσίες θεσπίζει. Οι άμετρητοι νόμοι, θεσπίσεις και απαγορεύσεις όλων των ειδών αποδεικνύουν ότι μια τέτοια κοινωνία δεν κυβερνάται συνταγματικά. Το γεγονός είναι ότι τέτοιου είδους νόμοι και θεσπίσεις έχουν έτσι «σχεδιαστεί» ώστε να φέρουν ολόκληρη την κοινωνική και πολιτική ζωή μπροστά σε μία ομοιομορφία μέσα από τα περιοριστικά εντάλματα / απαγορεύσεις τα οποία ορίζει το κόμμα για την κοινωνία και όλες τις εκφάνσεις της ζωής για να διατηρήσει έτσι τον έλεγχο οποιουδήποτε πράγματος και οποιουδήποτε προσώπου ακόμα και με την χρήση *μυστικού στρατού*, υπηρεσίας πληροφοριών, για την παρακολούθηση των πολιτών, εάν αυτό είναι απαραίτητο.

Έτσι ένα θεμελιώδες γνώρισμα όλων των ολοκληρωτικών κοινωνιών οι οποίες βασίζονται στον μολοσεβικισμό είναι η άμετρη αδιαφορία τους για τον λαό, για τις ανάγκες του, τα ενδιαφέροντά του και τις αγωνίες του. Ο κομμουνισμός δεν θα συγκινηθεί από πεινασμένες μάζες, από την απώλεια των ελπίδων και των δυνατοτήτων ολόκληρων γενεών και εθνών, ούτε από την διάλυση της εθνικής οικονομίας, την καταστροφή της παράδοσης, την οικολογική καταστροφή, τον πνευματικό σκοταδισμό, αλλά τουναντίον θα απαντήσει ότι όλα αυτά είναι «αναπόφευκτα φαινόμενα» για

τον δρόμο προς μία «αταξική κοινωνία». Είναι απλό να δούμε ότι λόγω της συνεχούς χειροτέρευσης της κοινωνίας, η πραγματοποίηση μιας τέτοιας «αταξικής κοινωνίας» σταδιακά αναβάλλεται για κάποιαν αόριστη μελλοντική στιγμή, και παρ' όλα αυτά η κυβερνώσα τάξη δεν το βρίσκει αρκετό λόγο ώστε να απαρνηθεί το σχέδιό της. Αντίθετα, αυτό συμβάλλει στην αύξηση της καταπίεσης η οποία είναι απαραίτητη για να «πείσει» τον λαό για την ορθότητα και την αργιολογική πραγματικότητα του κομμουνιστικού προγράμματος την εκτέλεση του οποίου το κόμμα στην εξουσία ισχυρίζεται, ότι του έχει διαπιστευτεί η ίδια η Ιστορία. Ο κύκλος τώρα έκλεισε. Τό κόμμα οδηγεί τον λαό σε επανάσταση λόγω των καταπιεστικών του πράξεων και με την σειρά της αυτή η εξέγερση καταπνίγεται από το ίδιο το κόμμα.

Η καταπίεση επομένως των πολιτών των κομμουνιστικών χωρών, δεν είναι απλή σύμπτωση, αντιθέτως, είναι αποτέλεσμα του ίδιου του συστήματος.

Υπάρχει ακόμα ένα σημείο πολύ σπουδαίο για συζήτηση, και το οποίο είναι η οικονομική ανεπάρκεια του σοσιαλισμού, η οποία και αυτή δεν είναι μία απλή σύμπτωση. Είναι αποτέλεσμα του ίδιου του συστήματος. Είναι λάθος να νομίζουμε ότι ο κύριος λόγος για την κρίση στην Γιουγκοσλαβία βρίσκεται στην οικονομία, με τα πολιτικά προβλήματα να πηγάζουν από την φθίνουσα οικονομία. Στην πραγματικότητα το αντίθετο είναι το αληθινό. Η φθίνουσα οικονομία πηγάζει από το πολιτικό σύστημα. Το ίδιο το σύστημα παρεμποδίζει την οικονομική ανεξαρτησία εταιρειών και ιδιωτών γιατί ενδιαφέρεται μόνο για την δική του απόλυτη εξουσία. Ο λόγος που συμβαίνουν τα παραπάνω είναι ότι η οικονομική ανεξαρτησία και η ευημερία των ιδιωτών, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο θα έθετε σοβαρά σε κίνδυνο την απόλυτη πολιτική εξουσία του κόμματος και του κράτους (του). Γι' αυτόν τον λόγο, το κομμουνιστικό καθεστώς εμποδίζει όχι μόνο οποιαδήποτε αυθόρμητη πολιτική πρωτοβουλία των πολιτών του αλλά και αυθόρμητες οικονομικές πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένων και όλων των αυστηρά επαγγελματικών πρωτοβουλιών και νεωτερισμών. Λογικά αυτό το είδος συστήματος δεν μπορεί να ελπίζει ότι μπορεί να δώσει ουσιαστικά κίνητρα στους πολίτες του, από την στιγμή που δεν είναι δυνατή γι' αυτούς η ανάπτυξη μιας προσωπικής, πραγματικά δημιουργικής στάσης απέναντι στην ίδια την δουλειά τους, και την «από κοινού κατεχόμενη περιουσία». Συνεπώς, το να εξετάζει κανείς μονάχα την οικονομία θα σήμαινε να εξετάζει τα συμπτώματα, ή τις συνέπειες, αλλά όχι τις αιτίες.

Από την στιγμή που η νομιμότητα των σοσιαλιστικών συστημάτων δεν θεμελιώνεται στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και πολιτικών ελευθεριών, ο πολίτης είναι ένα απλό όργανο στα χέρια της κυριαρχίας του κόμματος. Σύμφωνα δε με τον τρόπο που σκέφτονται, ακόμα και η εθνική κυριαρχία διαφόρων εθνών είναι παράνομη ή πρέπει ακόμα και να απαγορευθεί. Μια τέτοια απαγόρευση μπορεί να προχωρήσει μέχρι και την επέμβαση μέσω του «προλεταριακού διεθνισμού», στην χρήση της μητρικής γλώσσας, μπλοκάροντας και ελέγχοντας το εκπαιδευτικό σύστημα κλπ. Τέτοιες διαδικασίες φυσικά ακρωτηριάζουν την δημιουργικότητα των ανθρώπων με την ευρύτερη έννοια, από την στιγμή που η δημιουργικότητα κάθε ανθρώπου συνδέεται φυσικά με την γλώσσα την οποία αυτός κατέχει καλύτερα (την μητρική γλώσσα).

Η ανεπάρκεια του οικονομικού συστήματος και η πολιτική καταπίεση στην μεταπολεμική Γιουγκοσλαβία έφθασαν τώρα στο ζενίθ τους. Η οικονομική κρίση και η πολιτική καταπίεση έχουν γίνει αφόρητες. Οι άνθρωποι έχουν οδηγηθεί στο χείλος της πείνας. Σε μερικά μέρη της χώρας οι άνθρωποι πραγματικά περιφέρονται πεινασμένοι· οι συνθήκες υγείας των πολιτών ολοένα και χειροτερεύουν, το εκπαιδευτικό σύστημα καταβαρυνώνεται το σύστημα του μπολσεβικισμού αποσυντίθεται.

Στην περίπτωση της Γιουγκοσλαβίας, παρατηρούνται δύο χαρακτηριστικά. Το πρώτο είναι ένα γενικό χαρακτηριστικό – γνώριμο της αποσύνθεσης όλων των μπολσεβίκικων συστημάτων – το άλλο είναι *ιδιαιτέρω της Γιουγκοσλαβίας*.

Το γενικό χαρακτηριστικό: Στην διάρκεια της κυριαρχίας της, η μπολσεβίκικη κυβέρνηση συνεχώς αναχαιτίζει οποιονδήποτε εναλλακτικό θεσμό, ή θεσμούς διακυβέρνησης (κόμματα, ελεύθερα συνδικάτα, εναλλακτικά προγράμματα κλπ.). Η αντιπολίτευση δεν έχει κανένα δικό της ίδρυμα και καμιά πιθανότητα να ακουστούν οι αντίθετες πολιτικές της απόψεις, ή μια σύμφωνα με τον νόμο διευθέτηση νόμιμων απαιτήσεων των πολιτών. Έτσι, οι προσβαλλόμενοι άνθρωποι δεν έχουν άλλη εκλογή από το να βγουν στους δρόμους και να αρχίσουν πορείες διαμαρτυρίας. Αυτή είναι μία κοινωνία αναιμική. Λόγω απουσίας οποιουδήποτε πλουραλιστικού πολιτικού μηχανισμού, οι νόμιμες διαμαρτυρίες των ανθρώπων τείνουν να λάβουν τον χαρακτήρα κάποιου αρχαϊκού ξεσηκώματος (το σημερινό «ξεσήκωμα της Σερβίας») μέσω του οποίου σκοπεύουν κυρίως να διαλύσουν κάτι και όχι να οικοδομήσουν κάτι νέο, κάτι εναλλακτικό. Εάν επιπλέον έχουμε υπ' όψιν μας ότι όλες οι εναλλακτικές διαδικασίες, όλες οι εκφράσεις δυσαρέσκειας ή κριτικής αναπόφευκτα χαρακτηρίζονται σαν «αντεπαναστατικές», σαν κάτι το οποίο πρέπει να «εξαλειφθεί χωρίς καθυστέρηση», τότε μόλις μπορούμε να φαντασθούμε τις μελλοντικές δυνατότητες μιας τέτοιας κοινωνίας με όλες τις πιθανές φρικαλεότητές της.

Το ειδικό χαρακτηριστικό της αποσύνθεσης του μπολσεβικισμού στην περίπτωση της Γιουγκοσλαβίας βρίσκεται στο γεγονός ότι η Γιουγκοσλαβία αποτελείται από έξι έθνη (ή επτά, εάν υπολογίσουμε και το μουσουλμανικό έθνος, το οποίο γεννήθηκε μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο) και από αρκετές εθνικές μειονότητες. Ο ανταγωνισμός μεταξύ του βορρά και του νότου που έχει γίνει πλέον ένα σύνθετο φαινόμενο στην Γιουγκοσλαβία, οξύνθηκε περισσότερο από τις διαφορές ανάμεσα στα έθνη. Με άλλα λόγια. Στην Γιουγκοσλαβία, ο ανταγωνισμός ανάμεσα στον βορρά και στον νότο δομήθηκε σαν μια διαφορά και σαν αντίθεση ανάμεσα στα διάφορα ξεχωριστά έθνη. Βλέπουμε λοιπόν ότι το καθένα έθνος αλλά και όλα μαζί έχουν πλέον δεσμευτεί σε αυτό το παιχνίδι (που οφείλεται στον «διεθνισμό» του μπολσεβίκικου κόμματος) και έτσι ο στηριζόμενος πάνω στις εθνικές διαφορές ανταγωνισμός όλο και μεγαλώνει, πράγμα το οποίο οδηγεί στην αύξηση της *έχθρας* ανάμεσα στα έθνη. Μέχρι τώρα ολόκληρα έθνη έχουν χαρακτηριστεί σαν «αντεπαναστατικά» π.χ. οι Αλβανοί και οι Σλοβένοι. Η έχθρα ανάμεσα στα έθνη, την οποία οι ίδιες οι μπολσεβίκικες αρχές έχουν προκαλέσει με τις δικές τους πράξεις καταπίεσης, έχει γίνει τώρα αντικείμενο επιδέξιου χειρισμού από τις ίδιες αρχές οι οποίες την χρησιμοποιούν με σκοπό την διατήρηση της εξουσίας, λέγοντας ότι δεν ευθύνεται το κόμμα για την κρίση, αλλά αυτό και εκείνο το έθνος, ή για να το πούμε απλά και σύντομα, «η αντεπανασταση».

Αυτή είναι η παρούσα κατάσταση στην Γιουγκοσλαβία εάν εξετασθούν συνολικά οι τρέχουσες συνθήκες. Επιπλέον, όπως έχει ειπωθεί παραπάνω, ο μπολσεβικισμός στην περιοχή της Γιουγκοσλαβίας, αποσυντίθεται με διάφορους τρόπους. Το κύριο

σημείο της διαφοράς είναι αυτό της ανάπτυξης, το οποίο αποτελεί μια ουσιώδη διάκριση για το βόρειο μέρος το οποίο είναι περισσότερο ανεπτυγμένο και το νότιο το οποίο είναι λιγότερο ανεπτυγμένο.

Στη Σλοβενία (και μερικώς στην Κροατία) η οποία θεωρείται (με τα μέτρα της Γιουγκοσλαβίας φυσικά) μια ανεπτυγμένη δημοκρατία, η πορεία της διάλυσης του μπολσεβικισμού τείνει να συμπίπτει με μια σταδιακή ανάπτυξη της δημοκρατίας (εναλλακτικά κινήματα, πρώτα δείγματα κομμάτων). Η δυσaréσκεια του κόσμου βρήκε τρόπους μέσα από κάποια θεσμοθετημένα μέτρα να εκφράσει τις απαντήσεις της, που ανάμεσα στις άλλες περιλαμβάνονται ένα συνταγματικά διοικούμενο κράτος, αστικοί θεσμοί, θεσμοθέτηση των πολιτικών διακρίσεων, και η παραίτηση του κομμουνιστικού κόμματος από την εξουσία.

Αντιθέτως στη Σερβία και σε άλλα νότια μέρη της χώρας λιγότερο ανεπτυγμένα όπου η ανομία της μπολσεβίκικης κοινωνίας *συμπίπτει* με την ανομία της υπανάπτυκτης (αρχαϊκής) κοινωνίας, η επανάσταση του λαού θα απαιτήσει μιαν εκ νέου ανακατανομή σε μερικές υψηλά ιστάμενες πολιτικές ομάδες, απαιτώντας συγχρόνως και την διατήρηση του παρόντος πολιτικού συστήματος και τίποτα λιγότερο από την ενίσχυση του κομμουνιστικού κόμματος σαν το κόμμα της εξουσίας. Χαρακτηριστικά το δημοκρατικό κοινό της Σλοβενίας στράφηκε, υπεράνω όλων, στα όργανα της *πολιτείας*, απαιτώντας ένα νόμιμο, θεσμικό τρόπο λύσης οποιουδήποτε προβλήματος, ενώ το κοινό της Σερβίας στρέφεται προς τα όργανα του *κόμματος* αποκτώντας μιαν «επαναστατική» λύση της παρούσας κρίσης, η οποία φυσικά θα σήμαινε εάν χρειαζόταν, συνειδητή περιφρόνηση του παρόντος Συντάγματος, ή επιβολή διαφόρων μέτρων που θα έπαιρνε το κόμμα (ακόμα και στρατιωτικών!) σε όλους τους κρατικούς θεσμούς. Αντιθέτως το σλοβενικό δημοκρατικό κοινό απαιτεί απλά τις «κεφαλές» υψηλά ιστάμενων αξιωματούχων μαζί με την παγίωση του μπολσεβίκικου συστήματος και μία γρήγορη («επαναστατική») αντιμετώπιση των ανυπόφορων συνθηκών ζωής, δηλαδή με μία αναδιανομή του εθνικού εισοδήματος, τη λεγόμενη δίκαιη διανομή, στον καθένα τα ίδια. Σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά όταν το Σύνταγμα ξαναγράφεται μια τέτοια «επαναστατικότητα» παίρνει σιγά σιγά την μορφή μιας επαναστατικής μαζικής υστερίας αποκτώντας ένα «επαναστατικό» ψήφισμα των προτεινόμενων μεταβολών του Συντάγματος: οι τροποποιήσεις του παρόντος Συντάγματος να γίνουν με πλειοψηφία δηλ. *παρακάμπτοντας* τις απαιτήσεις των ξεχωριστών εθνοτήτων οι οποίες πρέπει να υπακούουν στα νομικά και συνταγματικά τους δικαιώματα όπως αυτά ορίζονται από το παρόν Σύνταγμα που ακόμη ισχύει. Αυτοί που προτείνουν αυτά τα μέτρα είναι οι τελείως εξαθλιωμένες μάζες της Σερβίας τις οποίες πολύ έξυπνα μανουβράρει ο πρόεδρος του σερβικού κόμματος Σλόμπονταν Μιλόσεβιτς. Είναι γεγονός ότι όταν ο λαός στερείται από οποιαδήποτε θεσμοθετημένη πολιτική εξουσία πράγμα το οποίο τον κατεβάζει στο επίπεδο των απλών *αριθμών*, ακριβώς αυτός τότε ο *αριθμός* τους είναι υψίστης σημασίας. Είναι η αριθμητική υπεροχή, ή το ανθρώπινο δυναμικό που μετράει. Οι Σέρβοι αντιπροσωπεύουν την μεγαλύτερη ομάδα του γιουγκοσλαβικού πληθυσμού, πράγμα το οποίο σύμφωνα με τα όσα είπαμε παραπάνω τους κάνει την πιο ισχυρή ομάδα. Η κατάσταση είναι ίδια όπως και στην Σοβιετική Ένωση, όπου η εξουσία βρίσκεται στα χέρια του ρώσικου έθνους το οποίο περιλαμβάνει τον μεγαλύτερο αριθμό των προλεταρίων. Εάν κάποιος θέλει να κατανοήσει πλήρως την παρούσα κατάσταση πραγμάτων στην Γιουγκοσλαβία πρέπει να έχει υπ' όψιν του ότι η Γιουγκοσλαβία είναι το Ανατολικό Μπλοκ σε μικρογραφία.

Είναι γεγονός ότι το σερβικό έθνος βρίσκεται στην πιο εκτεθειμένη θέση, κοινωνικά και εθνικά. Επιπλέον, το Κόσοβο για τους Σέρβους ενσαρκώνει ένα *σύμβολο* της εθνικής τους ταυτότητας και ιστορίας. Η περιοχή κατοικείται από δύο εθνικές ομάδες, τους Σέρβους και τους Αλβανούς, αλλά πάντοτε υπήρχαν προβλήματα με τους όρους της *συνύπαρξης* των δύο. Γι αυτόν τον λόγο το Κόσοβο έχει πάρει τον χαρακτήρα ενός αληθινού προβλήματος και είναι το σημείο που συναντώνται όλα τα σέρβικα (αλλά και τα αλβανικά) τραύματα. Αυτό κάνει την περίπτωση του Κόσοβο ολοένα και πιο δύσκολη στην αντιμετώπισή της, ιδιαίτερα τώρα που η επίσημη μεταπολεμική πολιτική δεν στράφηκε προς τον *συμβιβασμό* των ανθρώπων και των εθνών, δεν *ασχολήθηκε* με τα προβλήματα, αλλά τα *απέκρυψε* καταπιέζοντάς τα. Σήμερα ανακινεί (ο Μιλόσεβιτς και η κλίκα του) ακόμα και βίαια συναισθήματα εθνικισμού. Επιπροσθέτως, έχει συζητηθεί αρκετά κάποιο «αλβανικό ξεσκήκωμα» σαν αντίδραση στην σερβική ηγεμονία. Εάν γίνει κάτι τέτοιο, η καταστροφή είναι αναπόφευκτη. Με την βοήθεια της δημαγωγίας του είδους «Εθνικός Σοσιαλισμός» ο Μιλόσεβιτς τύφλωσε τους Σέρβους σε μαζική κλίμακα θέτοντας όλα τα σερβικά και γιουγκοσλαβικά κοινωνικά προβλήματα σαν το «*πρόβλημα του Κόσοβο*».

Εάν ο Μιλόσεβιτς καταφέρει να φέρει σε πέρας αυτή την πολιτική μανούβρα, και εάν ψηφισθεί το νέο σερβικό Σύνταγμα το οποίο με την σειρά του θα σήμαινε τέλεια εξάρτηση των δύο επαρχιών (του Κόσοβο και της Βοϊβοδίνας) τα προβλήματα μόλις θα έχουν αρχίσει· γιατί δεν είναι δυνατόν για τους Αλβανούς να κουβαλάνε στις πλάτες τους την θεσμοθετημένη σερβική μαζί με την ομοσπονδιακή καταπίεση την σερβική εθνικιστική καταπίεση «μαζί» με τον μπολσεβικικό «διεθνισμό»· χωρίς αμφιβολία υπάρχει κάποια αξιοπρέπεια και κάποια τραγωδία στο «σέρβικο ξεσκήκωμα», αλλά και μια *εθελοτυφλία* από την στιγμή που πολύ απλοϊκά πιστεύουν ότι εάν περάσει το νέο σερβικό Σύνταγμα θα λύσει όλα τους τα προβλήματα. Αυτό φυσικά δεν μπορεί να γίνει. Επιπροσθέτως, χωρίς αμφιβολία, ο σερβικός εθνικισμός κάτω από την καθοδήγηση του Μιλόσεβιτς δεν θα σταματήσει στα σύνορα της Σερβίας αλλά πιστός στην «κομμουνιστική γραμμή», στο όνομα της «αδελφότητας και της ενότητας», του «δημοκρατικού συγκεντρωτισμού» και του «προγράμματος βοήθειας» στα αδελφά έθνη, θα διασκορπισθεί παντού και πέραν της Γιουγκοσλαβίας.

Η οικονομική κρίση που προκάλεσε το μπολσεβικό σύστημα και η συνάρθρωση των κοινωνικών προβλημάτων *σαν* εθνικών, έφερε την Γιουγκοσλαβία στο χείλος ενός εμφυλίου πολέμου ανάμεσα στα έθνη της. Λίγο θέλει για να διασπαστεί σε βόρεια και νότια. Για τον δυτικό κόσμο, η εμμονή του στην ακεραιότητα της Γιουγκοσλαβίας με *κάθε τρόπο* (ακόμα και με οικονομικές ενέσεις προς την γιουγκοσλαβική κυβέρνηση) θα σήμαινε αναβολή της τελικής λύσης για κάποια άλλη στιγμή μέχρι την «τρομερή μέρα του ξεκαθαρίσματος των λογαριασμών» το οποίο θα διευκόλυνε το μπολσεβικό κατεστημένο να συνεχίζει να καταπιέζει τους πολίτες.

Η μοναδική λύση για την Γιουγκοσλαβία σαν Γιουγκοσλαβία (και πάνω απ' όλα για τους πολίτες της) που μπορώ να σκεφθώ είναι ότι η Δύση πρέπει να υποστηρίξει τις δημοκρατικές διαδικασίες στην Γιουγκοσλαβία. Αυτές δε, είναι ζωντανές όχι μόνο στην Σλοβενία αλλά και σε όλη την χώρα, μονάχα που έχουν λιγότερες πιθανότητες να φθάσουν στο λαό στα νοτιότερα μέρη.

Τα δυτικά κράτη πρέπει να προσέχουν όταν δίνουν στην γιουγκοσλαβική κυβέρνηση οικονομική βοήθεια γιατί έτσι της δίνουν την ευκαιρία να εντείνει την καταπίεση των Γιουγκοσλάβων, την στρατιοποίηση της κοινωνίας, και την απελπισία του κό-

σμου. Το μπολσεβίκικο κατεστημένο είναι προετοιμασμένο γι αυτό το είδος της καταπίεσης, πράγμα που φαίνεται από το γεγονός ότι παρ' όλη την οικονομική κρίση, ποτέ δεν έγιναν περικοπές στον εθνικό προϋπολογισμό του οποίου η μερίδα του λέοντος πηγαίνει για τις ανάγκες του στρατού. Συνηθίζεται όταν κάποιες χώρες αντιμετωπίζουν μια οικονομική κρίση να κάνουν περικοπές στον εθνικό προϋπολογισμό τους, και να περιορίζουν τις δαπάνες των στρατιωτικών αναγκών. Αλλά όχι και στην Γιουγκοσλαβία. Ένα ερώτημα το οποίο έγινε θέμα μεγάλων συζητήσεων στην Γιουγκοσλαβία σήμερα είναι μία από τις τροποποιήσεις του Συντάγματος η οποία και προτείνεται να επιτραπεί στον στρατό να έχει μεγαλύτερο βαθμό αυτονομίας και οικονομικής ανεξαρτησίας. Και όλα αυτά παραβλέποντας την οικονομική αδυναμία της Γιουγκοσλαβίας και άσχετα με τις τελευταίες προσπάθειες για την ειρήνη που γίνονται στον κόσμο! Αν όχι τίποτα άλλο, αυτό θα έπρεπε να κάνει τις δυτικές χώρες να σκεφθούν για το τι συμβαίνει στην Γιουγκοσλαβία. Σχετικά δε με την μερική αποκάλυψη ορισμένων μυστικών ενεργειών της στρατιωτικής υπηρεσίας πληροφοριών εις βάρος των πολιτών, οι δημοκράτες της Γιουγκοσλαβίας έχουν δει αρκετά για να ξέρουν τι συμβαίνει και πού μπορεί να οδηγήσει.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία πλέον γι αυτό. Η Γιουγκοσλαβία χρειάζεται βοήθεια, επείγοντως! Αλλά με σύνεση και σύμφωνα με τα οικονομικά κριτήρια και τα αποτελέσματά τους στην ανάπτυξη της δημοκρατίας στη Γιουγκοσλαβία. Αλλιώς, η Γιουγκοσλαβία θα διαμελισθεί, θα διαλυθεί αναπόφευκτα, αλλά μονάχα αφού οι άνθρωποί της θα έχουν υποφέρει τα πάνδεινα, έναν εμφύλιο και μια τρομερή αιματοχυσία. Συγκρατήστε την Γιουγκοσλαβία πριν διαλυθεί, δίνοντάς της βοήθεια άσχετα με το τι συμβαίνει εκεί και άσχετα εάν αυτή σκοπεύει να ακολουθήσει τον δημοκρατικό δρόμο ή κάποιον ακόμα πιο ριζοσπαστικό ολοκληρωτισμό που θα οδηγήσει μόνο σε εμφύλιο πόλεμο.

Είθε ο κόσμος να μας σκεφθεί! Εάν όχι χάριν του ουμανισμού, τότε για τα δικά του συμφέροντα. Ένας πόλεμος στο νότιο μέρος της Ευρώπης θα έθετε αναμφισβήτητα σε κίνδυνο την ασφάλεια όλης της Ευρώπης, ενώ θα σταματούσε και κάθε προσπάθεια ευρωπαϊκής ενοποίησης. Εν τω μεταξύ οι άνθρωποι στην νότια Ευρώπη θα πέθαιναν μετά από αμέτρητες και άσκοπες ταλαιπωρίες και δεινά.

Μετάφραση: Σίσσυ Σιαφάκα